

Tariffering av enkeltkomponenter 2026

Innhold

Tariffering	2
Definisjon av enkeltkomponent	3
Slik beregnes tariffen	6
Fastsettelse av årlig tariff, varsling og fakturering	10
Rettslig grunnlag	11

Tariffering

Alle nettselskapene er ansvarlige for at det utarbeides tariffer iht regelverket.

Tariffene skal dekke nettselskapets tildelte inntektsramme.

Statnett eier 100% av transmisjonsnettet i Norge. Tariffer for transmisjonsnettet går til dekning av tildelt inntektsramme for transmisjonsnettet.

I tillegg eier Statnett enkeltstående nettanlegg som ikke inngår i transmisjonsnettet. Inntektsrammen for disse nettanleggene kan ikke hentes inn gjennom tariff for transmisjonsnettet.

Dette dokumentet beskriver hvordan Statnett utformer tariffene som skal dekke tildelt inntektsramme relatert slike enkeltkomponenter.

Definisjon av enkeltkomponent

Enkeltkomponenter er enkeltstående nettanlegg som Statnett eier og som ikke inngår i transmisjonsnettet.

Definisjon transmisjonsnett

Definisjon av hvilke anlegg som inngår i transmisjonsnett framgår av energiloven § 1-5:

Transmisjonsnettet omfatter anlegg for overføring av elektrisk energi på minst 200 kV, og anlegg på 132 kV som er av vesentlig betydning for driften av disse anleggene.

Transmisjonsnettet omfatter også anlegg for omforming av elektrisk energi, når omformeranlegget er direkte tilknyttet anlegg for overføring som nevnt i første ledd og transformerer til spenning på minst 33 kV.

*Transmisjonsnettet omfatter ikke anlegg som nevnt i første og andre ledd som kun betjener **en enkelt eller et fåtall brukere**.*

[...]

Nærmere om enkeltkomponenter

Eksempler på enkeltkomponenter vil være

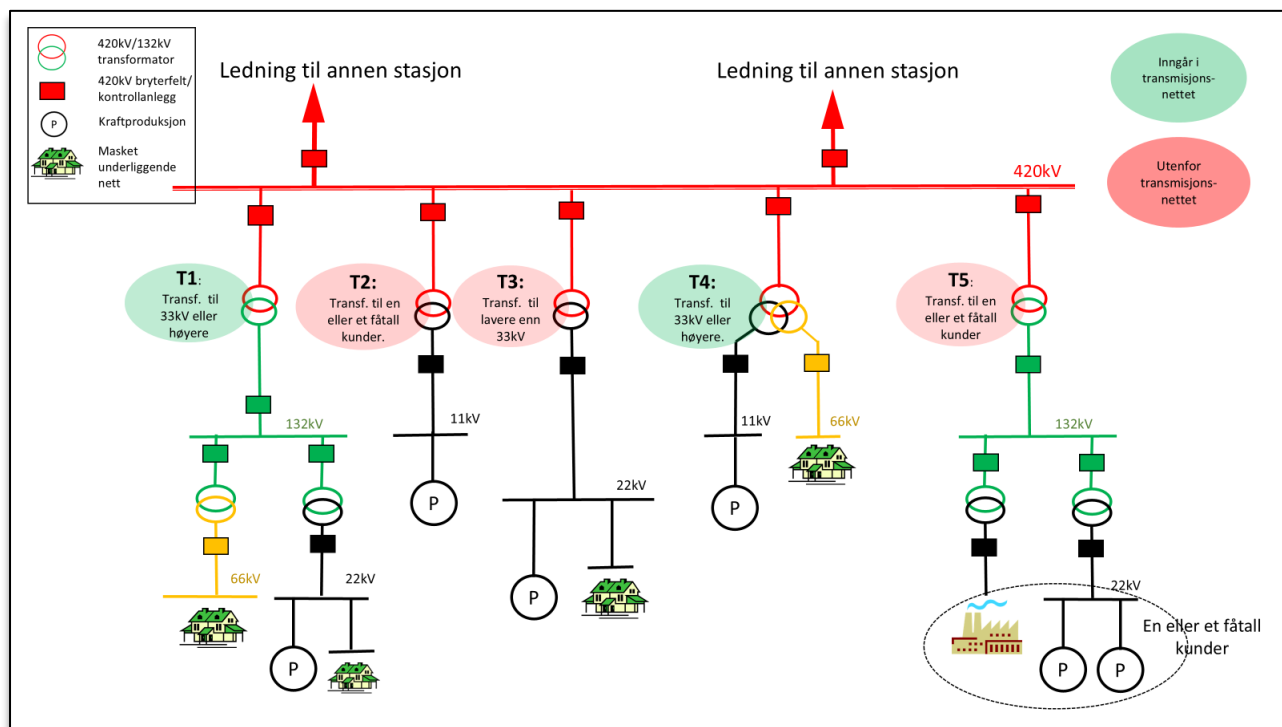
- Ledninger,
- Transformatorer,
- Bryterfelt/kontrollanlegg,
- P-spoler,
- Kondensatorbatterier

Nærmere om grensedragning mot transmisjonsnett

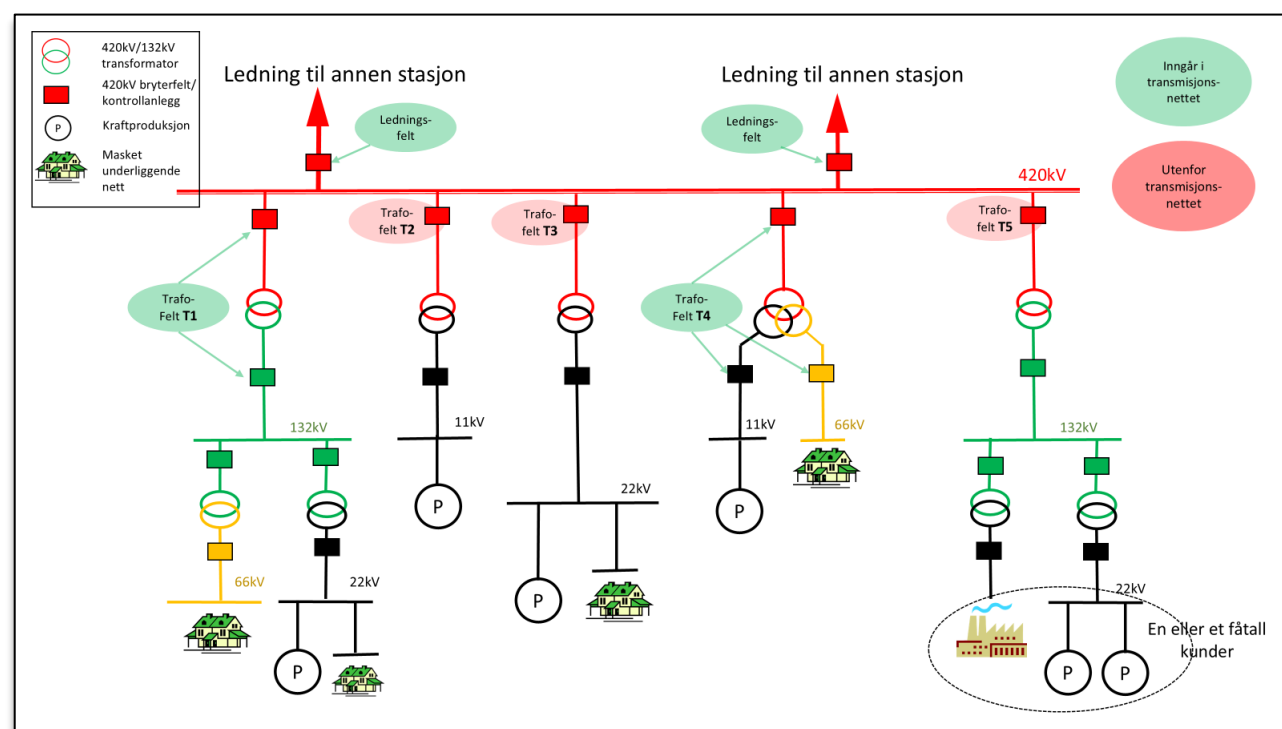
Anlegg som kun benyttes av **en eller et fåtall kunder** ("kundespesifikke anlegg") inngår ikke i transmisjonsnettet uavhengig av hvilket spenningsnivå anlegget har. Statnett vil tariffere slike anlegg som enkeltkomponent.

Transformatorer som transformerer til lavere enn 33kV inngår ikke i transmisjonsnettet. Statnett vil tariffere slike anlegg som enkeltkomponent.

Bryterfelt klassifiseres likt med anlegget den aktuelle bryteren er knyttet til. Det innebærer at bryterfelt på hver side av en ledning eller på "alle sider" av en transformator vil tariffes som enkeltkomponent dersom trafoen eller ledningen ikke inngår i transmisjonsnettet. (enten fordi ledningen er under 200 kV eller trafoen transformerer til lavere enn 33kV eller at anlegget er kundespesifikt)

Figur 1 Transformatorer, innenfor og utenfor transmisjonsnettet

Figur 2 Bryterfelt, innenfor og utenfor transmisjonsnettet

Slik beregnes tariffen

Tariffen (årlig leiesats) skal tilsvare komponentens faktiske kostnader

Modell for tariffing av enkeltkomponenter

Årlig leiesats skal dekke inntektsrammen for enkeltkomponenten. Inntektsrammen beregnes ut fra faktiske kostnader til drift og avskrivning pluss rimelig avkastning, gitt effektiv drift.

Metodikken for beregning av anleggets faktiske kostnader underbygges av NVEs tolkning av regelverket¹.

Utgangspunktet for fastsettelse av komponentleie er komponentens bokførte verdi og årlig avskrivning. Disse verdiene framgår av Statnetts anleggsregister. Registrering i anleggsregisteret skjer i forbindelse med idriftsetting av nyanlegg eller ved overdragelse av anlegg fra andre netteiere. Investeringskostnad og avskrivningstid for det enkelte anlegg skal være i overensstemmelse med alminnelige regnskapsmessige prinsipper.

¹ Ref NVE-vedtak av 13.02.2017 (NVEs vurdering i klage på Selbu Energiverk AS klassifisering av nettanlegg)

Formel for beregning av anleggets faktiske kostnader:

Kostnadselement	Beregning
Avkastning	Bokført verdi + 1% x NVE-rente
Avskrivning	Anskaffelseskost / levetid
D/V-kostnader	Standardsats pr type komponent
Stasjonsspesifikke fellesanlegg (Avkastning og avskrivning)	Spesifisert pr anlegg (Avtales særskilt)
Nettap	Volum år n-2 x kraftpris

Tabell 1 Elementer i beregning av tariff enkeltkomponenter

Nærmere beskrivelse av kostnadselementene

Avkastning

Anleggets bokførte verdi framgår av anleggsregisteret.

Påslag på 1% i grunnlag for beregning av avkastning er gitt i modell for beregning av tillatt inntekt.

Avskrivning

Årlig avskrivning pr enkeltkomponent framgår av anleggsregisteret. For nye anlegg vil man legge til grunn en kalkulert avskrivning basert på investeringskostnad og avskrivningstid. Avskrivningstid er i overensstemmelse med alminnelige regnskapsprinsipper. Tabellen under viser avskrivningstider for et utvalg komponenter.

Komponent	Levetid
Ledning	55 år
Transformator	50 år
Bryter	40 år
Felt	30 år
Måler	15 år

Drifts- og vedlikeholdskostnader (D/V)

Det er utarbeidet en liste over standard D/V-kostnader pr type komponent. Standardsatsene inkluderer påslag for administrasjon samt eiendomsskatt.

Satsene justeres med konsumprisindeksen hvert år.

Standard D/V-grunnsats pr år:

Komponent	2026	2025
420 kV felt	383 086	373 742
300kV felt	316 463	308 744
132kV felt	233 182	227 495
66/47 kV felt	133 246	129 996
22 kV felt	33 313	32 500
P-spole	n/a	n/a
Trafo pr. MVA	2 331	2 274
Batteri pr. MVar	833	813
300 kV linje pr. km	13 326	13 001
132 kV linje pr. km	9 994	9 750
66/22 kV linje pr. km	6 661	6 499

Tabell 2 Standard drifts- og vedlikeholds-satser

Stasjonsspesifikke fellesanlegg

I særlige tilfeller vil enkeltkomponenter benytte fellesanlegg i en stasjon. Hvorvidt komponentleien skal inkludere kostnader relatert fellesanlegg vil bli vurdert og dokumentert særskilt i hvert enkelt tilfelle.

Nettap

I den grad enkeltkomponenter som tarifferes med komponentleie genererer nettap, vil tapskostnaden bli fakturert kunden som bruker anlegget. Dette vil typisk gjelde trafoer.

Grunnlaget for beregning av tpskostnader er faktisk målt nettap i komponenten multiplisert med kraftpris (områdepris).

Tpskostnader faktureres kvartalsvis gjennom året.

Fastsettelse av årlig tariff, varsling og fakturering

Komponentleie fastsettes for ett år av gangen.

Tariffene fastsettes individuelt for hver komponent / kunde.

Neste års komponentleie **varsles direkte** til de aktuelle kunder i rimelig tid før de trer i kraft.

Fakturering skjer på månedlig basis.

Særskilt om endringer gjennom året

Enkeltkomponenter som settes i drift eller blir omklassifisert fra transmisjonsnett til regionalnett i løpet av et kalenderår, vil bli tariffert fra og med den måneden anlegget settes i drift eller blir vedtatt omklassifisert. Leiesats for en *nyinvestering* kan om nødvendig baseres på estimert investeringskostnad for komponenten frem til anlegget er registrert i anleggsregisteret.

Dersom Statnett selger en enkeltkomponent eller komponenten blir omklassifisert til transmisjonsnett vil komponentleien opphøre fra og med den måneden endringen skjer.

Særskilt om enkeltkomponenter som benyttes av flere kunder

Dersom en enkeltkomponenter benyttes av flere kunder vil beregnet tariff fordeles mellom kundene basert på effekt i topplast.

Rettslig grunnlag

Rettslig grunnlag for tariffing av enkeltkomponenter

Reglene om tariffing følger av forskrift om omsetningskonsesjonærer kapittel 13-15. For produksjonsrelaterte anlegg gjelder i tillegg § 17-1.

Foruten § 17-1 finnes det ikke regler som spesifikt gjelder tariffing av enkeltkomponenter. Sentrale prinsipper fremgår av § 13-1 bokstav d), e), og g):

- d. tariffene skal utformes slik at de i størst mulig grad gir signaler om effektiv utnyttelse og effektiv utvikling av nettet.*
- e. tariffene kan differensieres etter objektive og kontrollerbare kriterier basert på relevante nettforhold.*
- g. tariffene skal gi nettselskapet inntekter til dekning av kostnader innenfor tildelt inntektsramme [...]*

Vi har lagt til grunn at enkeltkomponenter som ikke inngår i transmisjonsnettet tariffmessig kan håndteres på samme måte som produksjonsrelaterte nettanlegg. Dette innebærer at kostnader relatert enkeltkomponenter skal dekkes av den kunden som benytter anlegget.

Metodikk for beregning av tariff for enkeltkomponenter

Ved beregning av tariffen for enkeltkomponenter, benyttes samme metodikk som for beregning av tariff for produksjonsrelatert nettanlegg, jf. forskrift om omsetningskonsesjonærer § 17-1. Forståelsen av denne bestemmelsen er nærmere forklart i NVEs vedtak av 13.02.2017 i sak mellom Selbu Energiverk AS og tre kraftprodusenter.²

Komponentleie faktureres den kunden som benytter anlegget og kommer i tillegg til ordinære innmatings- og uttakstariffer til transmisjonsnettet

NVEs vedtak 13.02.2017:

Kostnader ved produksjonsrelaterte nettanlegg skal ikke inngå i tariffgrunnlaget for uttak, men dekkes av produsentene. Dette innebærer at kostnader ved planlegging, oppføring og drift av anlegget skal belastes produsentene. Produsenter tilknyttet et produksjonsrelatert nettanlegg skal derfor i tillegg til energiledd og innmatingstariff betale en tariff som dekker hele eller deler av kostnadene i anlegget. Dette kan for eksempel utgjøre en årlig leiesats som tilsvarer kostnadene i anlegget.

Komponentleien skal dekke kostnader direkte relatert anlegget

NVEs vedtak 13.02.2017:

Ved beregning av produksjonsrelatert nettariff er det kostnader direkte relatert til det aktuelle nettanlegget som skal legges til grunn. Det vil si kapitalkostnader og drift- og vedlikeholdskostnader for det aktuelle nettanlegget.

*Kapitalkostnadene er avkastning på og avskrivning av det aktuelle nettanlegget. [...] NVE har i tidligere vedtak skrevet at **en praktisk tilnærming** til dette er å legge til grunn bokført verdi av det produksjonsrelaterte nettanlegget multiplisert med avkastningssats før kalibrering, tillagt 1 % for arbeidskapital. [...]. Dersom nettselskapet ønsker det, kan NVE-renten benyttes som avkastningssats de to første årene, inntil kapitalkostnadene tas inn i inntektsrammeberegningen.*

For avskrivning av et produksjonsrelatert nettanlegg benyttes samme praksis som for anlegg i det ordinære nettanlegget.

For drifts- og vedlikeholdskostnader skal nettselskapet sannsynliggjøre drifts- og vedlikeholds-kostnader knyttet til det produksjonsrelaterte anlegget.

² Saksnummer: 201503604-17

Statnett

Statnett SF

Nydalen allé 33, Oslo

PB 4904 Nydalen, 0423 Oslo

Telefon: 23 90 30 00

E-post: firmapost@statnett.no

www.statnett.no